

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«International law of treaties /
Право міжнародних договорів»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «International law of treaties / Право міжнародних договорів» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 24 с.

Розробник:
Сорокун Віталій Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 10 від 31 травня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри міжнародного права
(протокол № 11 від 27 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Стешенко Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «International law of treaties / Право міжнародних договорів» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2021–2022	Рік підготовки: 2021–2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин – 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	1–2	1–2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента – 6–8.		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні / семінарські заняття	Практичні / семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – формування знань про розвиток права міжнародних договорів; кодифікацію даної галузі; характеристику договорів; розуміння поняття міжнародного договору; стадій укладення договору, внесення поправок та застережень; тлумачення договорів; принципів права міжнародних договорів, зокрема *pacta sunt servanda*; гарантії забезпечення договірних зобов'язань та відповідальність за їх невиконання.

Завдання:

– надання студентам уявлення про договір як основний засіб

врегулювання відносин на міжнародній арені;

- вивчення історичного процесу становлення та кодифікації права міжнародних договорів;

- формування навичок та вмінь розмежування договорів від домовленостей, що має важливе значення в аспекті обов'язковості виконання зобов'язань учасниками міжнародних відносин;

- формування професійних якостей та навичок правознавця з урахуванням новітніх тенденцій розвитку світової практики договірних відносин;

- розвиток навичок і вмінь здійснювати аналіз міжнародних договорів і тлумачення їх норми;

- вироблення вільного володіння поняттями і категоріями права міжнародних договорів;

- удосконалення вміння пошуку, обробки наукової та нормативної інформації;

- аналіз і правове вирішення конкретних практичних ситуацій на основі правових норм.

Пререквізити: «Міжнародне право», «Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Право Європейського Союзу».

Кореквізити: «Law of international organizations / Право міжнародних організацій», «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Демонструвати знання права міжнародних договорів як галузі міжнародного права.
РН 2	Демонструвати розуміння становлення права міжнародних договорів.
РН-3	Демонструвати розуміння принципів права міжнародних договорів.

PH-4	Характеризувати основні поняття права міжнародних договорів.
PH-5	Характеризувати процес укладання міжнародних договорів.
PH-6	Демонструвати знання і розуміння форми надання згоди на обов'язкову силу міжнародного договору.
PH-7	Застосовувати норми Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р. щодо застережень до міжнародного договору.
PH-8	Характеризувати процедуру і правові наслідки набрання чинності міжнародним договором.
PH-9	Визначати умови дійсності міжнародного договору.
PH-10	Визначати умови припинення та зупинення міжнародного договору.
PH-11	Застосовувати принципи тлумачення міжнародних договорів.
PH-12	Аналізувати особливості застосування міжнародних договорів як джерела права в Україні.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

Спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та

міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів.

Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації. Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Становлення права міжнародних договорів. Кодифікація права

міжнародних договорів. Принципи права міжнародних договорів. Співвідношення міжнародного договору та міжнародного звичаю як джерел міжнародного права. Джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.

Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права. Суб'єкти права міжнародних договорів. Універсальна договірна правоздатність держав. Функціональна договірна правоздатність міжнародних міжурядових організацій. Договірна правоздатність народу (нації), що бореться за незалежність та державоподібних утворень. Угоди адміністративних одиниць і суб'єктів федерацій.

Поняття, зміст та види міжнародних договорів. Поняття, об'єкт та предмет міжнародного договору. Відмінність між міжнародним договором і міжнародними домовленостями. Практика найменування міжнародного договору: «договір», «угода», «пакт», «конвенція», «статут», «протокол», «конкордат» тощо. Форма, мова та структура міжнародного договору. «Джентльменська» угода. Класифікація міжнародних договорів.

Модуль 2. Укладення, особливості дії та тлумачення міжнародного договору.

Укладення міжнародного договору. Загальна характеристика процесу укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. З'ясування повноважень. Особи, що можуть укласти міжнародні договори ex officio або за спеціальним дорученням. Підготовка тексту міжнародного договору. Основні організаційно-правові форми підготовки узгодженого тексту договору. Відмінність укладання міжнародного договору в рамках та під егідою міжнародної організації. Встановлення автентичності міжнародного договору. Підписання, підписання ad referendum, парафування міжнародного договору. Способи висловлення згоди на обов'язковість міжнародного

договору. Підписання договору, обмін документами, що складають договір, ратифікація договору, його прийняття, затвердження, приєднання до нього, будь-який інший спосіб, про який домовились сторони. Офіційна реєстрація міжнародного договору. Депозитарій міжнародного договору. Опублікування міжнародного договору. Промульгація міжнародного договору. Поняття застереження до міжнародного договору. Правовий режим застережень до міжнародного договору. Форма, час та умови висловлення застережень. Заперечення проти застережень. Зняття застережень.

Особливості дії міжнародного договору. Набрання чинності міжнародним договором. Дія у часі, просторі та за колом суб'єктів міжнародного договору. Тимчасове застосування договору до набрання ним чинності. Особливості дії договору, що має протоколи. Дія міжнародного договору за умови припинення дипломатичних або консульських зносин. Дія багатостороннього міжнародного договору за умови скорочення кількості його учасників. Дія міжнародних договорів для третіх держав. Дійсність договору і збереження ним чинності. Недійсність договору. Поправки до міжнародного договору. Припинення дії міжнародного договору. Правомірні та неправомірні підстави припинення дії міжнародного договору. Припинення договору через закінчення його дії, денонсацію, порушення, появу нової норми *jus cogens*, його виконання. *Rebus sic stantibus*. Неможливість виконання міжнародного договору. Зупинення дії міжнародного договору.

Тлумачення міжнародного договору. Поняття, основні принципи та правила тлумачення міжнародних договорів. Заяви про тлумачення міжнародних договорів. «Автономні» поняття в міжнародних договорах. Способи тлумачення міжнародних договорів: словесне (граматичне), логічне, систематичне, історичне, телеологічне, аксіологічне, розширювальне. Суб'єкти тлумачення міжнародних договорів. Автентичне тлумачення міжнародного договору. Доктринальне тлумачення міжнародного договору.

Модуль 3. Виконання міжнародних договорів, правонаступництво щодо міжнародних договорів, міжнародний договір як джерело права України.

Виконання міжнародних договорів. Концепція сумлінного дотримання міжнародного договору (*pacta sunt servanda*). Зобов'язання утримуватися від дій, що унеможливають виконання міжнародних зобов'язань за договорами. Посилання на норми національного права як підставу невиконання міжнародного договору. Відповідальність за невиконання зобов'язань за міжнародними договорами. Підстави, види та форми відповідальності. Гарантії виконання міжнародних договорів. Нагляд за виконанням міжнародних договорів. Контрольний механізм міжнародних договорів. Дипломатичні та правові засоби забезпечення виконання міжнародних договорів. Роль міжнародних організацій у процесі забезпечення виконання міжнародних договорів.

Правонаступництво щодо міжнародних договорів. Поняття правонаступництва міжнародного договору. Випадки правонаступництва держав щодо міжнародного договору. Специфіка дії міжнародних договорів про режим кордонів і територій у випадку правонаступництва. Правонаступництво щодо частини території. Правонаступництво щодо міжнародних договорів та нові незалежні держави. Правонаступництво щодо міжнародних договорів у випадку об'єднання і відокремлення держав. Правонаступництво щодо міжнародних договорів у сучасній міжнародній практиці.

Міжнародний договір як джерело права України. Поняття міжнародного договору України. Законодавство України у сфері права міжнародних договорів. Види міжнародних договорів України. Міжнародні угоди, що можуть укладатися адміністративними одиницями України, їх юридична сила. Особливості укладення міжнародних договорів за законодавством України. Основні способи висловлення згоди на обов'язковість міжнародного договору Україною. Процес ратифікації міжнародного договору Верховною Радою України. Закон про ратифікацію. Ратифікаційна грамота. Набрання чинності міжнародним договором для України. Промульгація та реєстрація міжнародного договору. Переклад міжнародного договору. Тлумачення

міжнародного договору Україною. Виконання міжнародних договорів Україною. Загальний нагляд за виконанням міжнародних договорів. Застосування норм міжнародних договорів як частини національного законодавства України. Співвідношення норм міжнародних договорів з іншими нормами права України. Міжнародний договір і Конституція України. Співвідношення норм міжнародних договорів та законів України і підзаконних нормативних актів. Застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів				
		Тема 1. Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації	12	2	2	8
		Тема 2. Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права	12	2	2	8
		Тема 3. Поняття, зміст та види міжнародних договорів	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Укладення,				

		особливості дії та тлумачення міжнародного договору				
		Тема 1. Укладення міжнародного договору	12	2	2	8
		Тема 2. Особливості дії міжнародного договору	24	4	4	16
		Тема 3. Тлумачення міжнародного договору	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 3. Виконання міжнародних договорів, правонаступництво щодо міжнародних договорів, міжнародний договір як джерело права України				
		Тема 1. Виконання міжнародних договорів	12	2	2	8
		Тема 2. Правонаступництво щодо міжнародних договорів	12	2	2	8
		Тема 3. Міжнародний договір як джерело права України	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Поняття і кодифікація права міжнародних договорів, поняття, зміст та види міжнародних договорів				
		Тема 1. Історія становлення права міжнародних договорів та процес кодифікації	15	-	-	15
		Тема 2. Договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права	11	-	-	11
		Тема 3. Поняття, зміст та види міжнародних договорів	15	2	-	13
		<i>Разом</i>	41	2	-	39
		Модуль 2. Укладення, особливості дії та тлумачення міжнародного договору				
		Тема 1. Укладення міжнародного договору	11	2	2	7
		Тема 2. Особливості дії міжнародного договору	24	-	-	24
		Тема 3. Тлумачення міжнародного договору	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	46	2	2	42
		Модуль 3. Виконання міжнародних договорів,				

		 правонаступництво щодо міжнародних договорів, міжнародний договір як джерело права України				
		Тема 1. Виконання міжнародних договорів	11	2	2	7
		Тема 2. правонаступництво щодо міжнародних договорів	11	-	-	11
		Тема 3. Міжнародний договір як джерело права України	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	33	2	2	29
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни ««International law of treaties / Право міжнародних договорів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тестування.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	тест	п/з	тест	п/з	тест		
max 8	max 10	max 20	max 10	max 12	max 20	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 4	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	3	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування	Max (1, 2 модуль) 10, (3 модуль) 20	Результати визначається за кількістю вірних відповідей на запитання тесту.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри.

		Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
зараховано	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.

		2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
2. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
3. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23.08.1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
4. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів від 08.04.1983 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_072#Text
5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text
6. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН від 24.10.1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text
7. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
9. Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього від 09.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
10. Лісабонська угода від 17.12.2007 р. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12007L/TXT&from=EN>

11. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21.12.1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
13. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
14. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Застереження до багатосторонніх конвенцій – Конвенція про Міжнародну консультативну організацію з мореплавства» № 1452 (XIV) від 07.12.1959 р. URL: [http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/1452\(XIV\)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R](http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/1452(XIV)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R)
15. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Застереження до багатосторонніх конвенцій» № 598 (VI) від 12.01.1952 р. URL: [http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/598\(VI\)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R](http://legal.un.org/docs/index.asp?symbol=A/RES/598(VI)&referer=http://legal.un.org/ilc/guide/1_6.shtml&Lang=R)
16. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН A/RES/68/262 «Територіальна цілісність України» від 27.03.2014 р. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/455/19/PDF/N1345519.pdf?OpenElement>
17. Римський Статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
18. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%20995_010#Text
19. Статут Ради Європи від 05.05.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text
20. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820

21. Application of the International convention for the suppression of the financing of terrorism and of the International convention on the elimination of all forms of racial discrimination (Ukraine v. Russian Federation). International Court of Justice. Order of 19 April 2017. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/166/19394.pdf>

22. Application of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Georgia v. Russian Federation). International Court of Justice. 12 August 2008. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/140/14657.pdf>

23. Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia). International Court of Justice. 02 July 1999. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/118/7125.pdf>

24. Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine). International Court of Justice. 16 September 2004. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/1697.pdf>

25. Reservations to the Convention on the prevention and punishment of the crime of genocide. International Court of Justice Advisory Opinion of 28 May 1951. URL: <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?sum=276&p1=3&p2=4&case=12&p3=5>

Основна література

1. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підруч. / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній. Київ: Либідь, 2002. 608 с.
2. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2 т. Том I. Заключение международных договоров; Рос. Акад. наук, Ин-т государства и права. Москва: Волтерс Клувер, 2004. 672 с.
3. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2 т. Том II. Действие международных договоров; Рос. Акад. наук, Ин-т государства и права. Москва: Волтерс Клувер, 2006. 496 с.
4. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Таксон, 2002. 344 с.

5. Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М.В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.
6. Перевезенцев О.Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. Київ: Знання, 2007. 262 с.
7. Руководство по международным договорам. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/treaty_handbook.pdf
8. Dorr, Oliver. Vienna Convention on the Law of Treaties: A Commentary. Berlin: Springer, 2012. 1423 p.
9. Draft Articles on the Law of Treaties with commentaries, 1966. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/1_1_1966.pdf
10. Draft articles on the law of treaties between States and international organizations or between international organizations with commentaries, 1982. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/1_2_1982.pdf
11. Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, with commentaries, 2001. URL: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_6_2001.pdf
12. Final Clauses to Multilateral Treaties: Handbook, 2003. URL: <https://treaties.un.org/doc/source/publications/fc/english.pdf>
13. Fitzmaurice, Malgosia. Third Parties and the Law of Treaties, 2002. URL: http://www.mpil.de/files/pdf1/mpunyb_fitzaurice_6.pdf
14. Villiger, Mark E. Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties. Netherlands: Brill – Nijhoff, 2009. 1058 p.

Додаткова література

1. Сорокун В.М. Міжнародно-правовий захист права на свободу совісті та віросповідання: монографія. Харків: Константа, 2010. 252 с. (Серія «Бібліотека кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого за редакцією професора М. В. Буроменського»).

2. Сорокун В.М. Імплементція міжнародних договірних зобов'язань у сфері захисту права на свободу совісті та віросповідання в українському законодавстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8.

3. Сорокун В.М. Міжнародно-правові зобов'язання України у сфері захисту права на свободу совісті та віросповідання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9.

4. Тарасов О.В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія. Харків: Право, 2014. 512 с.

5. Щокін Ю.В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики: монографія. Харків: Право, 2012. 456 с.

6. Яковюк І.В., Сорокун В.М. Свобода думки, совісті та релігії // Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / за заг. ред.: О.В. Сердюка, І.В. Яковюка; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид, допов. Харків: Право, 2019. С. 228–251.

Інтернет-ресурси

Альманах міжнародного права – <http://www.intlawalmanac.net>

Електронна бібліотека TWIRPX – <http://www.twirpx.com/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/main/c/stru3/spi>

Офіційний сайт Європейського Союзу – <http://europa.eu/>

Офіційний сайт Європейського суду з прав людини – <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний сайт Міжнародного Суду ООН – <http://www.icj-cij.org>

Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі – <http://www.osce.org/>

Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй – <http://www.un.org/>

Офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору –
<http://www.nato.int/>

Офіційний сайт Ради Європи – <http://hub.coe.int/ru/>

«Проект Авалон» – колекція міжнародних договорів Єльського університету – <http://avalon.law.yale.edu>

Український часопис міжнародного права –
<http://jusintergentes.com.ua/index.php?lang=uk>

European Journal of International Law – <http://www.ejil.org/archives.php>

Glossary of terms relating to Treaty actions –
https://treaties.un.org/pages/overview.aspx?path=overview/glossary/page1_en.xml

Treaty Collection UN – <https://treaties.un.org/pages/Home.aspx?clang=en>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри міжнародного права. URL:
[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=217:kafedra-mizhnarodnoho-prava&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=217:kafedra-mizhnarodnoho-prava&Itemid=151)